

meg: Névy
Eöördögh
erepes Antó-
ef és Géza,
hwartz Irén,
inzer Dezső,
Magda és
ma és Misi,
Margit, ifj.
neker Pista,
ezveil Emil,
ddön, Sztan-
lára és Éva,
un Hermin,
nheimer Gi-
gő Katicza,
Gyula, Posz-
Brüll Hugó,
ay Jolán és
lza, Lukács
it, Reichlin
ön és Hugó,
Elza, Behu-
r magad ird
Hantsovszky
l, Máriássy
lonka, Föl-
a (nem illik
neim Ilon és
sike, Veszp-
Pál Béla,
zer Ida és
oy Anna és

... ÉPÍTETTÉK A HEGYET. (Lásd a 119. lapon.)

maeum-épület.
esten.

XXXVII. kötet, 8. szám.

Ára negyedévre 1 fnt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1889. augusztus 25-én.

A GRÓFKISASSZONY ROKONAI.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

NYITOTT ajtón át láthatták, hogy Tilda belépett a másik szobába, hol az öregek ültek. Ottika kíváncsian nézte. Tilda csakugyan sokkal kisebb volt Dorkánál, a haja fekete, arca pedig kissé halovány.

— Nem szép, gondoló Ottika. Mintha nem is a testvére volna ennek a Dorkának, a ki olyan gyönyörű. De olyan szerénynek, kedvesnek látszik. Szeretném tudni, valjon irigylie egy kicsit a Dorka szépségét?

Nem, azt mindjárt megmondhatjuk, Tildának soha még csak eszébe sem jutott, hogy bármi tekintetben a legcsekélyebb irigységet is érezzen az ő kedves Dorkája ellen, a kit őszintén és igazán szeretett, csak hogy persze a maga módja szerint. Ezzel azonban Ottika nem jöhetett hamarosan, rövid idő alatt tisztába.

Tilda a másik szobában a szőnyegen nesztelenül közeledett a nagymamához. Az öreg asszony épen vendége felé fordulva beszélt s nem látta, hogy Tilda belépett, hallani pedig annál kevésbbé hallhatta, mert bár kis mértékben, de nagyot hallott, a mi öreg embereknél sokszor tapasztalható. Ép ezért meg is volt hagyva a gyermekeknek, hogy ne lopózzanak nagyon csöndesen a nagymama közelébe, mert ha hirtelen és váratlanul lát meg maga mellett valakit, összerezzen. Persze, ha Tilda most erre gondolt volna!

De ha a nagymama nem vette észre,

észrevette a grófné s nyájas mosolylyal nézve föl reá, így szólt a nagymamához:

— Ez Tilda, ugy-e?

A nagymama is hirtelen fölpillantott s kissé összerezte, maga mellett látva valakit, a kit jönni nem látott. Ezért némileg türelmetlenül mondá:

— Igen, ez Tilda. Nagysokára előkerült és megint rám riasztott. Tudod, Tilda, nem szeretem, ha valaki így lopózva jön hozzám!

Tilda megzavarodott. A nagymama kissé megrovó hangon ugyan, de harag nélkül szólt, ámde akárhogy is volt, mégis csak az lett belőle, hogy Tilda bemutatása az előkelő rokon előtt pirongatással kezdődött. Tilda egy pillanatra lángvörös lett s szemében daczos harag villogott. De mindez rögtön elmúlt. A következő pillanatban már szerényen és szeliden lehajolt és megcsókolta a nagymama kezét:

— Bocsásson meg, kedves nagymamácska... csakugyan... sietségemben megfeledeztem.

— Jól van jól, kis szeleburdi, szólt a nagymama jószággal s megsimogatta. Most köszönj szépen a kedves nénikének.

A grófné szinte részvétellel nézte ezalatt a leánykát. Látta, mint zavarodik meg, mint pirul el s mint lobban haragra, de csak hogy rögtön legyőzze indulatát és szerényen, illedelmesen jóvátegye hibáját. S a jószívű grófné ilyenformát gondolt:

— Látszik, hogy ez nem kedvence a nagymamának. Mennyire másképp mutatatta be a másikat! Pedig ez milyen kedves, jó indulatu gyermek! Megszégyenítés érte, de nem duzzog; csak oly nyájas, ked-

ves, mintha dicsérő szóval mutatták volna be. Szegényke! Alighanem szokva van hozzá, hogy minduntalan pirongatják. Igazán csodálkozom a nagymamájukon, hogy ilyen különböző módon bánik a két leánycával.

És mert így gondolkozott a grófné, persze annál inkább nyájasan fogadta a leánykát, megölelte, megcsókolta s rajta volt, hogy a kellemetlen benyomást hamar feledtesse.

— Én voltam az oka, hogy a nagymama nem vette észre bejöttödet, mert nagyon elfoglaltam a beszédemmel. Oh, én roppant csacska vagyok, szinte félek is, hogy nagyon kifárasztom a nénikét.

— Oh dehogy, szólt a nagymama. Az ilyen kellemes beszélgetés nagy öröm nekem. De most, Tilda, menj a másik szobába, ott is van valaki, a kit még nem ismeresz.

— Van bizony, szólt a grófné. Az én Ottikám már alig vár.

Tilda látható örömmel felelé:

— Oh, én is már alig várom, hogy láthassam. Ugy örülök neki!

S ezzel megindult. Még hallotta, amint a grófné így szólt a nagymamához:

— Nagyon kedves jó gyermek! Talán nem olyan bájos, szép, mint a másik, de igen kedves.

Azt már nem hallotta, a mit a nagymama felelt s a mi kissé meglepte a grófnét. Mert a nagymama így szólt:

— Igen, valóban kedves gyermek mind a kettő, de nagyon különböző. Remélem, a Dorka befolyása alatt Tilda is egészen jól fog fejlődni, a hibái el fognak tűnni és jó tulajdonságai megerősödnek.

Ebben azért bizom, mert nagyon szeretik egymást.

— Remélem, megszeretik az én Ottikám is, aki szintén jó gyermek. Nagyon vágyott e kedves kis rokonai után és látom, hogy éppen egymáshoz illenek. Azt szeretném, ha Dorka és Tilda sokat volnának nálunk; akkor az én Ottikám mindjárt nem találna olyan unalmasnak az udvarhelyi nagy kastélyt. Ugy-e, kedves nénikém, elereszti őket gyakran... persze, hol az egyiket, hol a másikat, mert tudom, hogy itthon szüksége van az egyik segítségére.

— Az igaz. Nagyon nehezen boldogulok, ha Dorka nincs itthon. No, de nem szabad túlságosan önzőnek lennem, nem is fogom rontani a fiatalok örömét; Dorkának is jó lesz néha egy kis szórakozás, mikor különben annyira el van foglalva. Szinte félek, hogy időnek előtte öreggéválik. Tildának pedig szintén csak javára lesz, ha olykor-olykor ő végzi a komolyabb munkát.

— És bizonyosan szívesen fogja végezni. Az ilyen fiatalabbik testvér sokszor csak azért látszik kevésbé ügyesnek és hasznosnak, mert az idősebbiktől nem jut hozzá, hogy valamit végezessen.

Az öregek aztán elbeszélgettek sok mindenféle régi dolgokról, mert a nagymama hajdanában, mikor még fiatal volt, sokszor időzött az udvarhelyi grófi kastélyban s most örömmel elevenítette föl régi emlékeit.

A három leányka ezalatt a másik szobában gyorsan megkötötte a barátságot. Dorka néha-néha kiment, intézkedett a cseléddel s külön adatta az ozsonnát

a nagymamának és vendégének, s külön maguknak hármuknak. Itt ő szerepelt mint kis háziasszony s Ottika egyre nagyobb csodálkozással és érdeklődéssel látta, hogy Dorka milyen ügyesen és jól csinált mindent. Valósággal bámulta, úgy, hogy szinte némi félénk tisztelettel kezdett reá tekinteni.

— Meg nem foghatom, hogy tudhatsz ilyen jól mindent, mondá. Én mindehhez nem értek semmit.

— Az természetes, felelé Dorka vidáman. Nálatok elvégzi a kulcsárnő, szakács, komorna s nem a te dolgozod, hogy efféléket végezz.

— Az szerencse is, mert én soha sem lennék ilyen ügyes. Hát te, Tilda, te is olyan ügyes vagy mint a kis Dorka mama?

Tilda nagyot nézett Ottikára, aztán jóízűen nevetett.

— Én?! Hogy én is olyan ügyes lennék, mint a kis Dorka mama! Jaj Ottika, de furcsát mondtál most! Hiszen én csupa merő ügyetlenség és feledékenység vagyok, a kis Dorka mama pedig csupa merő ügyesség és gondosság. Ő mindent tud, én pedig nem tudok semmit.

— Te ugyan szépen leirod magadat, felelé Ottika szintén nevetve.

Dorka azonban nem nevetett. Inkább kissé elkomolyodva mondá:

— Ugyan Tilda, már hogy beszélhetsz ilyet. Nagyon jól tudod, hogy csak akarnod kell és te is ügyesen és jól tudsz végezni mindenfélét.

— Hiszen ép az a baj, hogy csak akarnom kellene, de mindig elfelejtem akarni, te pedig soha sem felejtet el. Hát

nincs igazam, Ottika, hogy ép ezért Dorka valósággal tökéletes teremtés?

Ottika szeretett volna nevetni, de nem nevetett, mert látta, hogy Dorkának nincs kedvére ez a beszéd. Látta ezt Tilda is, de azért nem hagyta abba, sőt fölugrott, Dorkához sietett s össze-vissza csókolta.

— Hiába akarsz olyan komoly képet csinálni, azért mégis úgy van, mégis igaz, hogy te vagy a legjobb, legkedvesebb, leg-tökéletesebb kis Dorka mama.

És még egy nagy csókot czuppantott a Dorka arczára, Dorka pedig majd elejtette a tejes kannát, melyet éppen a kezében tartott.

— Ugyan maradhass már, Tilda! Most majd kiömlött a tej.

Ottika úgy titkon rossz néven vette Dorka e szavait s ezt gondolta:

— Ez már nem szép tőle... lám, Tilda hogy keresi a kedvét, hogy szereti s ő nem viszonzozza, hanem csak a tejet félti. Látszik, hogy nem igen szereti szegény Tildát.

Tilda azonban egy esőppet sem vette azt rossz néven és visszaülve a helyére, vigan mondá Ottikához:

— Van köztünk még egy tökéletes, az pedig Ali.

— Ali? Az kicsoda? Ahá, tudom már, az Aladár testvéretek.

— Az. Apácska nem tud nélküle meglenni. Mindig együtt vannak kint a gazdaságban, most is ott lovagolnak valahol a szántóknál. Ali és Dorka a család büszkesége, de hát ugy-e elég is, ha hét közül kettő ilyen kerül? No de aztán a két iker-öcsénk annál garázdább két kis legény, igazi garabonczások.

ni, de nem
ának nincs
Tilda is,
fölugrott,
esókolta.
moly képet
négis igaz,
sebb, leg-

uppantott
majd elej-
en a kezé-

r, Tilda!

ven vette

... lám,
gy szereti
ak a tejet
ereti sze-

sem vette
helyére,

tökéletes,

i, tudom

nélküle
kint a
nak vala-
a család
ha hét
asztán a
két kis

Dorka kissé elpirult s szemrehányó-
lag mondá:

— Tilda! Még bizony elhitedet Otti-

kával, hogy kis öcséink valami kiállhatat-
lan ficzkók. Pedig csak kissé pajkosak,
mint afféle kis fiuk. Tulajdonképen csak

VIGASZTALÓ LÁTOGATÁS. (Lásd a 118. lapon.)

Niki a pajkos, neki jutnak holmi csinyek
eszébe, de Eduska is belemerül mindig,
mert nem tudnak egymás nélkül meglenni

egy óráig sem s amit Niki akar, azt
Eduska megteszi, még ha tűzbe kellene is
mennie.

— Hány évesek a kis pajkosok?

— Most épen kilencz évesek. A hol eddig laktunk, ott már iskolába is jártak s apácska említette, hogy itt is beadja őket az iskolába.

— Itt? De hiszen itt nincs iskola, szólt Ottika. Azaz van, de csak olyan falusi népiskola.

— Oda fognak járni

— De ott esupa durva parasztfiu közé kerülnek, ott nincs uri gyermek.

— Ugy-e, ugy-e? szólt Tilda nagyon élénken. Én is mondtam... a mi apánk ezredes volt, az nem járja, hogy a testvéreink olyan közönséges parasztfiuk közé keveredjenek és...

Nem szólhatott tovább, mert ezuttal Dorka igazán komolyan szólt közbe:

— Ne törjük mi azon a fejünket, Tilda! Apánk bizonyosan jobban tudja, mit kell tennie és ha nincs módjában, hogy a fiukat városba küldje drága iskolába, ott tanulnak, a hol lehet. S apácska már meg is ismerkedett a tanítóval és azt mondja, hogy igen derék ember.

Tilda azonban most nem tágitott.

— Te ugyan szépen fested le apácskát Ottika előtt! Mintha apánk nem áldozna szívesen mindent érettünk!

Ottika az ő nagy uri bő módjához, fényhez levén szokva, teljesen Tildával tartott s úgy gondolta, Tilda igen szépen és nemesen gondolkodik, mikor nem szereti, hogy testvérei csak a szegényes falusi gyerekek közé kerülnek, pedig apjok ezredes, tehát előkelő férfi, ki most már lemondott ugyan a katonáskodásról és itt a gróf Udvarhelyi egyik jószágán fog mint bérlő gazdálkodni,

mert nagy családját másképp el nem tarthatja; de végre is ezredes, rokona a grófnak; tehát Tildának igaza van.

Még jobban megszerette tehát Ottika a testvérei mellett kardoskodó Tildát; talán ki is mondta volna, de nem jutott hozzá, mert Dorka majdnem szigorú hangon így szólt:

— Hagyjuk ezt, Tilda. Apánk nem szorult rá, hogy mi dicsérgessük. A ki ismeri, tudja, hogy ő mindent megtesz érettünk, de arról nem tehet, ha nem gazdag. És az nem a mi dolgunk, ha apáknak erre vagy arra nincs pénze. Mi azt úgy sem értjük s jól tudod, nem is szereti, ha effélékről beszélünk.

(Folytatása következik.)

VIGASZTALÓ LÁTOGATÁS.

(Képpel a 117. lapon.)

EJNYE, ejnye, szegény Kuncsor,
Mért vagy olyan bús és komor?

Tán nem tetszik a lakásod?
Avagy tán mert nincs pajtásod?

Tudom már! Azt nem szereted:
Hogy rabnak kell nappal lenned.

Mig más jár-kél, mulatozik,
Te ott fekszel unos-untig.

De lásd, ha jót aludtál most,
Nem leszel majd éjjel álmos.

A házat jól megörized,
Gonosz tolvajt észreveszed.

De hogy időd jobban teljék,
Leülök én ide melléd.

A Viczám is meglátogat,
Ily vendéget nem látsz sokat!

Igy ni! Hárman jól megférünk,
Jobb helyecskét nem is kérünk.

A TITKOS KIRÁNDULÁS.

— Kicsi beszély. —

(Képpel a czimlapon.)

EG jó magasan járt a nap, de már mégsem tűzött oly forrón. Ki lehetett sétálni a Balaton homok partjára. Ott volt a gyermekek kedvencz játszóhelye, ott hordhattak össze nagy homokhegyeket, áshattak gödröket, kis csöbrökben merithettek vizet s a nagy tó mellé csinálhattak apró tavacskákat, néha néha még halacskákat is keritettek. Attól pedig nem kellett félni őket, hogy beleesnek a vízbe, mert a tó partja ezen a helyen igen szeliden lejtős és a víz oly sekély, hogy nagy darabon térdig is alig ér. Akár egy kicsit pacsokolhatnak is a szélén a gyerekek.

Tették is akárhányszor s a szomszéd-ból Palika és Emmike épen átkiáltottak Piroskáékhoz.

— Piroska! Andorka! Jőjjetek! Már megyünk!

— Hová? kérdé az ablakból Piroska.

— Hová! Hát a tó partjára. Ti hozzatok a kis ásót, mi visszük a kis vödröt.

— Eh, megint csak oda megyünk! Az már olyan unalmas.

— Ugyan mi jut eszedbe? És mit is tennénk egyebet?

Erre Piroska adós maradt a felelettel és mert felelni nem tudott, hát mégis csak megindult Andorkával. De mialatt a házból kimentek s pajtásaikhoz értek, Piroska így szólt:

— Tudnék én jobb mulatságot is, csak volna, a ki velem tartana.

— Mi volna az? kérdé a másfél évvel fiatalabb Andorka.

— Megmondanám neked is, ha el nem árulnál és velem jönnél.

— Már hogy árulnálak el? Aztán ha valami mulatságos játék, hát hogy ne mennék veled!

— No, akkor hát majd megmondom. De nem Palikáék előtt. Vigyázz, ne mutasd, hogy készülünk valamire.

Ezalatt már odaértek a többi pajtásokhoz és együtt mentek a rendes játszóhelyre. Ott aztán folyt a játék csak úgy mint rendesen, ámbár Piroska kissé szórakozottnak látszott és sokszor kacintgatott a partnak egy távolabbi része felé; Andorka pedig ugyancsak kíváncsi volt, hogy már végre megtudja, miféle jó terve van hát Piroskának. Kérdezte is sugva akárhányszor.

— Mindjárt megtudod. Majd építünk nagy homokhegyet, mi ketten építjük, nekik pedig azt mondjuk, hogy hordják a homokot. Amig oda-odajárnak, megcsináljuk a tervünket, nem fogják hallani, miről beszélünk.

Nem is hallották. De még csak nem is gondolták, hogy valami titkos terv készül ott. Piroska és Andorka látszólag nagy szorgalommal építették a hegyet. (Lásd a képet a czimlapon), miközben egészen másféle járt az eszök.

— Nézd, Andorka, amott a nádasnál csónak van kikötve. Hát nem sokkal kellemesebb volna, ha egy kicsit csónakoznánk?

— Persze hogy kellemesebb volna. De mikor nem akar senki velünk jönni.

— Kell is nekünk ahhoz valaki. Ketten igen jól elevezgetünk.

— Én nem igen tudok... még nem próbáltam.

— De én már sokszor próbáltam. Nagyon könnyű az, mikor ilyen csöndes a tó. Multkor is, mikor mamáékkal voltunk, csak én magam eveztem... apácska csak kormányozta a csónakot és mégis szépen kijutottunk a partra. Én nem félek egy csöppet sem.

— Oh, félni én sem félek... de... tudod... megvan tiltva... nem szabad magunkban a tóra mennünk.

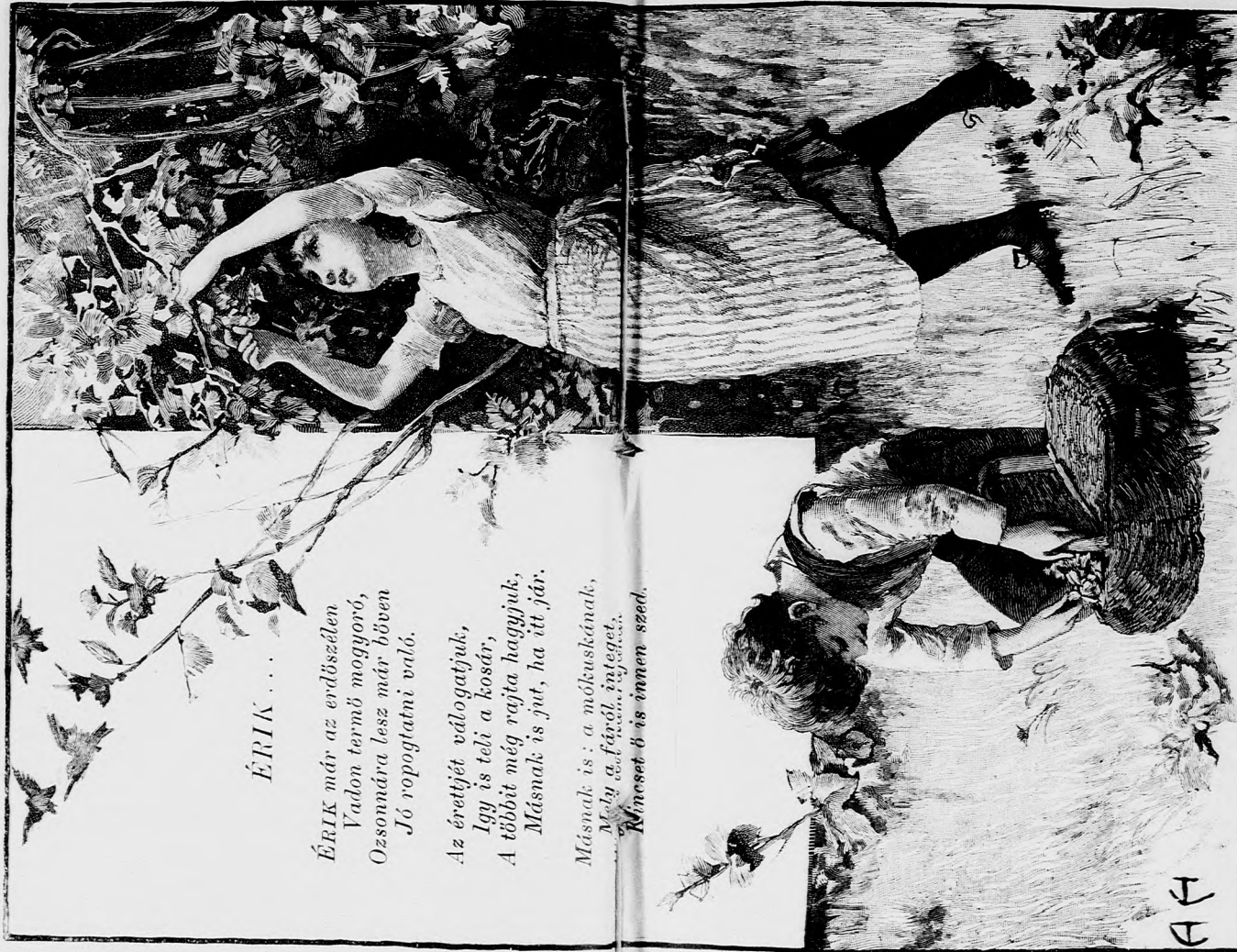
— Tudom, nagyon jól tudom, de nem is fogja azt megtudni senki. Csak épen egy kis félórácskát ringatózunk a csónakban. A házaktól nem látni oda a csónakhoz s mikor a nap leszáll, a félhomályban nem ismernek ránk, ha egyszer messze vagyunk a vizen.

A nyughatatlan Piroska mindenre tudott megnyugtató választ adni s Andorka röstelte volna, hogy ő ne legyen eléggé bátor ilyen kellemes kirándulásra. Kevés idő múlva tehát, a mint a nap már nyugovóra szállt s Palikáék haza indultak, Piroska így szólt:

— Csak menjetek, mi még itt maradunk egy kicsit, de nem sokára haza megyünk.

Mihelyt a többiek eltávoztak, a két bátor kis kalandor futva ment a csónak-

hoz. Tervök nagyon szépen sikerült. Nem vette őket észre senki, eloldhatták a csónakot és megindulhattak a kellemes

ÉRIK...

ÉRIK már az erdőszélén
Vadon termőogyoró,
Ozsonnára lesz már bőven
Jó ropogtatni való.

Az érettjét válogatjuk,
Igy is teli a kosár,
A többit még rajta hagyjuk,
Másnak is jut, ha itt jár.

Másnak is: a mókusának,
Mely a fáról integet,
Kínosát is innen szed.

kirándulásra. Az evező kissé nehéz volt ugyan, de különben igaza volt Piroskának; a csónak igen könnyen siklott tova.

— Nem is hittem volna, hogy ilyen jól menjen, szólt Piroska elégedetten. Mintha csak maga a víz vinné a csónakot.

a hullámokat s ezen a csónakot is. Ezt lassanként észrevették és nagyon örültek neki.

— Még szerencsénk is van, büszkélkedék Piroska.

Csakhogy nem mindig szerencse az, a mi annak látszik.

Már jó ideig ringatóztak a vizen s olyan messzire jutottak, hogy a partot alig látták, mert mindinkább alkonyodott.

— Most már talán haza fordulhatnánk, szólt Andorka. El ne késsünk a vacsoráról.

— No, nem bánom.

Ekkor azonban kellemetlen dolgot kezdtek tapasztalni. Nem értettek a csónak kormányzásához s a mint félig megfordították a part irányában, a mindinkább erősödő szél és hullámverés mindig újra visszafordította. A nagy erőlködésben Andorka kiejtette gyöngékezeiből a nehéz evezőt s ijedten kiáltá:

— Jaj! Most már csak egy evezőnk van!

Az az egy is hiába volt, olyan gyöngékezeiben, mint a Piroskáé. Az ő evezőcsapásai mind kárba veszttek a víz ellenkező hullámozása miatt. A csónak egyre beljebb került a hatalmas tó közepe felé, a sötétség pedig egyre növekedett, már jóformán semmit sem láttak.

Az pedig csakugyan úgy is volt. Mert amint a nap leszállt, szellő támadt s épen a part felől fujva, befelé hajtotta

A kis Andorka kezdte nagyon

aggasztónak találni a multságot. Már csak kevésbe mult, hogy sirva nem fakadt.

— Oh istenem, minek is fogtunk belé! Hogy jutunk haza! Itt veszünk bele a vízbe!

Piroska sem igen beszélt már olyan biztatóan. Csak erőlködött, próbálgatózott, de az mind hiába volt. Végre teljesen kimerült s letette az evezőt.

— Már nem birom... hiába! szólt csüggedten.

— Oh! Hát most mi lesz belőlünk?

Piroska nem felelt, hanem sirva fakadt. Nem tudta ő még csak sejteni sem, hogy most már mi lesz. Nem így gondolta ő ezt, nem is így ment az, mikor mamáékkal voltak... az a csuf szél, az az oka...

A mint Piroska sirva fakadt, Andorka sem tehetett egyebet. De miután jó ideig sirdogáltak, belátták, hogy ez semmit sem használ. Inkább segítségért kell kiáltozni, ámbár itt messze bent a sik vizen ugyancsak kevés reményök lehetett, hogy valaki meghallja őket.

Kiáltoztak tehát sokáig, kétségbeesetten, szinte belerekedtek. El-elhagyták és hallgatóztak, aztán újra kezdték, egyre növekedő rettegéssel, halálfélelemmel s végre kimerülten, zokogva, jajgatva kuporodtak le a csónak fenekére, már csak nagy ritkán kiáltva rekedt hangon:

— Segítség! Segítség!

És a Gondviselés nem hagyta el őket. Mikor már végkép kétségbe voltak esve, evezőcsapások hallatszottak s egy férfihang kérdé:

— Mi baj van itt? Ki van itt?

Egy halász evezett arra s meghallván a kiáltozást, a hang irányában vezette csónakját, mert a sötétben már nem láthatta a kiabálókat. A két kis kalandos persze nagy örömmel kezdte újra a kiáltozást:

— Ide, ide! Erre felé! Segítség!

Pár percz mulva ott volt a halász és kevés szóból megértette, mi történt.

— Ugyan jókora bolondságot követek el. No, jó szerencse, hogy épen ma elkéstem és erre felé indultam. Nem esik ugyan az utamba, de már csak haza segítem. Üljenek át ide az én csónakomba, a másikat majd hozzá kötöm.

Az izmos halásznak könnyen sikerült az, a mit a két gyöngye gyermek nem birt megtenni. Gyorsan siklott a két csónak a part felé s nem sokára szerencsésen kikötöttek.

— No, most siessenek haza, mert otthon már bizonyosan keresik, mondá a halász.

S ezzel ő a maga csónakjával ismét a vízre bocsátkozott és eltűnt.

Nagyot lélekzettek a megmenekült kalandosok és siettek hazafelé. Utközben Andorka aggódva mondá:

— Soha sem hallgatok többé reád... most a sok félelem után még büntetést is kapunk.

— De nem kapunk ám, felelé Piroska elszántan. Hiszen senki sem tudja, hogy veszedelemben voltunk.

— Igen, de kérdezni fogják, hol voltunk s ha kerestek és látták, hogy a csónak nincs ott, kitalálták, hogy a tavon jártunk.

— Bizd csak reám... majd kigondolok valami mesét. De aztán te is azt mondd ám... és ne áruld el, hogy bajban voltunk, inkább légy jókedvű. Azt fogjuk mondani, hogy egy nyájas öreg halász megcsónakáztatott, nagyon jól mulattunk. Így nem lesz szüleinknek valami nagy kifogásuk. Ilyesmi már többször történt.

Csakugyan, a jó szülők meglehetősen belenyugodtak, mikor a mesét hallották s az apa csak annyit mondott:

— De azért máskor ne távozzatok hiradás nélkül. Mi itt nagy aggodalomban voltunk s már mindenfelé kerestettünk, megbizásokat adtunk. Lármát csaptunk ok nélkül.

A két kis bűnös ovakodott elárulni, hogy biz az nem volt ok nélkül. No, csak hogy szerencsésen kimenekültek a bajból, nem is tudja senki, így minden jól van.

Csak hogy az ilyen furfangos számitás ritkán válik be. Nem vált be most sem.

Másnap Piroska és Andorka megint a parton sétálgattak, ezuttal szüleikkel és Palikáékkal s ezeknek a szüleivel is, mikor egy idegen, halászféle ember lépett oda s Piroska nagy ijedelmére, így szólt az apához:

— Megkövetem alássan a tekintetes urat, nem tudom ugyan, hogy megillet-e... nem is épen kívánom, mert emberségből is megtettem... de a faluban azt mondják, hogy tíz forint jutalom volt kitűzve annak, a ki hazahozza a vízre tévedt gyerekeket, az pedig én voltam.

Piroska és Andorka fülig pirultak. Épen az imént dicsekedtek pajtásaiknak, milyen pompás kirándulásuk volt s most mindannyian hallják, a mint a halász

elbeszéli, hogyan talált rájuk, milyen halálos rémületben voltak s hogy segítette őket haza.

A halász megkapta a jutalmat, de a két kis bűnös is a büntetést, még pedig nem annyira a tilos mulatságért, mert azért ugysis megszenvedtek, hanem a meséért.

És mikor a büntetést már elszenvedték, még azután is sokáig lakoltak, mert pajtásaik minduntalan évődtek:

— Hogy is volt az a kellemes kirándulás? Mikor visz a jó öreg halász ismét csónakázni?

El is mult a kedvök mindenkorra tőle, hogy tilosban mulassanak s szüleiknek meséket mondjanak.

A BÉKE ÁRA.

— Beszélyke. —

VAN A világon nagyon sok szebb, fényesebb hely, mint az a házacska és kertecske, melyben a kis Birike lakott a szüleivel; de neki ez volt a legkedvesebb. Kivált

nyáron, mikor a kertben madarak dalogattak. Ezek voltak az ő kedvencei és még a Vicza is el-elbusulhatott naphosszat, mert ilyenkor ő reá nem igen került a sor. No de télen aztán bőségesen kapott kárptólást, mert akkor ő volt a Birike kedvence.

Most bizony nem is versenyezhetett volna azokkal a kedves kis szárnyasokkal. Birike mindig bő készletet tartott mindenféle madárételből és nagy örömmel

szórta kedvenceinek. Volt ezek közt olyan is, mely már jól ismerte a leánykát s egészen barátságosan, bizalmasan közeledett hozzá, úgy hogy szinte megfoghatta volna. De ezt soha meg sem kísérlette, mert nem akart ő ijedelmet okozni a kis madaraknak, csak gyönyörködött benne, hogy anynyira jó barátjuknak ismerik.

Igy aztán nem csoda, ha néha bosszankodott a szomszédék Ferkójára. Mert ez meg, mint afféle pajkos fiu, abban találta mulatságát, hogy riasztgatta, dobálgatta a madarakat s mikor látta, hogy Birike javában magához édesgette őket, épen olyankor szerette hirtelen megzavarni a jó leányka ártatlan örömét. És ha látta, hogy Birike ezen elszomorodik, csak annál pajkosabban kaczagott.

Birike tehát kérésre fogta a dolgot, de Ferkó így szólt:

— Jól van, hát nem zavarlak többé, de akkor meg kell fizetned a béke árát. Hozzád nagyon bizalmasan közelednek a madarak, én hát majd adok neked lépveszőt s azzal majd fogsz nekem egy-egy madarat.

— Azt nem teszem! felelé Birike élénken. Ezeket az ártatlan és hasznos madarakat vétek bántani. És én nem csalom meg szegénykéket, mikor azt hiszik, hogy jó barátjok vagyok.

— A hogy tetszik. Majd szerzek én magam is zsákmányt közülök magamnak.

— Csakhogy téled elröpülnek, már ismernek.

Ekkép tehát megmaradt a háborus állapot Birike és Ferkó közt, mignem egyszer aztán nagyot fordult a dolog, de olyat, hogy egyiköknek sem telt benne öröme és

Ferkónak talán legkevésbé, pedig a bajból Birikének jutott ki a nagyobbik rész.

Egy napon Birike ismét csalogatta, etetgette madárkáit. Különösen az egyik olyan szelid volt, hogy a mint egy pár jó falatot bekapott, fölszállt az alacsony sövényre s ott hálásan csicsergett a hozzája egészen közel álló leánykának. Birike is vigan csevegett hozzá, egyszerre azonban a madárka nagy hirtelen fölrebbent, Birike pedig fölsikoltott:

— Jaj istenem!

Többet nem szólhatott, mert véres fejjel, ájultan rogyott össze.

Ekkor a sövény tulsó oldalán is megijedt valaki, még pedig senki más, mint Ferkó. Reszketve nézett át a sövényen.

— No... ejnye no... de rosszul röpült az az ostoba kő.

Biz az nagyon rosszul röpült. Birike sikoltását meghallották s mikor oda siettek és megvizsgálták, látták, hogy nagy seb van a fején, épen a jobb szeme közelében. Meg nem foghatták, mi történt vele, de most nem is törhették ezen a fejöket, hanem gyorsan bevitték, lefektették és orvost hívtak. Az orvos pedig nagyon komoly képet csinált.

— Maga a seb hamar be fog gyógyulni, de a szem is meg van sértve s ebből baj lehet. Nagyon nagy gondunkba fog kerülni, hogy el ne veszítse a félszemét.

Nehéz napokat élt aztán a jó Birike hetekig, a mig végre az orvos kimondta, hogy most már tul van a veszedelmen. Persze kérdezték is sokszor Birikét, mi történt vele, de ő maga sem tudta. Gyanítani gyanította, de ezt nem mondta

meg; pedig ha megmondja, mindjárt kitálják, mert még ugyis feltűnt a szomszédék Ferkójának a viselete.

Soha sem volt Ferkó olyan csöndes, illedelmes, mint épen ama nap óta, melyen a Birike balesete történt. És meglepően nagy részvétet mutatott Birike iránt, napjában többször is tudakozódott utána és szinte ugrált örömeiben, mikor megtudta, hogy már nincs veszedelem. Pedig tudták, hogy azelőtt Birike és Ferkó nem voltak valami nagy barátságban.

Mikor aztán Birike végre ismét kimehetett az ő kedves kertjébe, egyszerre csak keresztül mászik Ferkó a kerítésen, s ott terem a leányka előtt, kihez akadozva, zavartan így szólt:

— Birike... mondanék valamit... ha igérnéd, hogy nem haragszol és megbocsátsz.

— Nem haragszom és már meg is bocsátottam.

— Hogyan, hát tudod, mit akarok mondani?

— Tudom. Te dobtad azt a követ.

— I... igen... én dobtam, de a madárra czéloztam. Lásd, úgy megbántam! És... és te még sem mondtad meg senkinek?

— Nem. Ha megmondom, akkor büntetést kapsz, én pedig megbocsátok; de most meg én mondom, hogy ára van a békekötésnek.

— Megteszek mindent, a mit kívánsz.

— Én csak annyit kívánok, hogy szükség nélkül soha se bánts ártatlan madárkát.

Ferkó megígérte és meg is tartotta szavát. Birikével pedig ezóta jó barátság-

ban élt, együtt gondoskodtak a madárkáról s Ferkó mihamar meggyőződött, hogy sokkal kedvesebb mulatság az ilyen szelid játék, mint a durva üldözés. És a pajkos garázda fiuból derék ifju lett, kit most mindenki méltán szeret.

SZELIM ÉS A BASA.

— Keleti történetke. —

SZELIM három fiú volt Ahmed, Jusuf és Szelim. Sok baja volt velök a hosszú ős szakálu Ibrahim mollahnak, kihez tanulni jártak, hogy az írás-olvasás mesterségét elsajátítsák és tudjanak valamit a Koránból is (a mohamedán szentírásból), mint azt jóravaló muzulmántól kívánhatni.

Nekik azonban szörnyen unalmas volt az ilyen csöndes foglalkozás. El is kerülték akárhányszor az iskolát és bekalandozták a város környékét, hegyet-völgyet. Mindenféle csinyben együtt voltak és így jó barátok lettek.

Egy napon ismét elkerülték az iskolát és kószálni indultak.

— Tudnám én, hová menjünk, szólt Ahmed. Minap a kormányzó-basa kertje

mellett jártam. Jaj be gyönyörű gyümölcs van ott a fákon és milyen tömérdek! A kerítés pedig nem is valami nagyon magas.

— Hm, az nagyon jó volna, szólt Juszuf. De ha rajta kapnak, rosz mulatóság lesz.

— Vigyázzunk, hogy [ne kapjanak rajta, jegyzé meg Szelim.

Nem sokat gondolkoztak tovább s mint afféle pajkos fiuknak, eszökbe sem jutott azon törni a fejöket, helyes-e vagy sem, ha megdézsmálják a basa gyümölcseit. Nem sokára már ott voltak a kerítésnél és épen fölkapaszkodtak, mikor Ahmed felkiáltott:

— Fussunk! A basa!

Csakugyan a basa sétált épen arra a kerítésen kívül egy szolgájával. És meg is pillantotta a három fiut. Nagy haraggal szólt a szolgának:

— Fogd meg a 'semmirevalókat!

Ezt azonban könnyebb volt megparancsolni, mint megtenni. A szolgálta nagyobakat lépett, de a fiuknak fürgébb volt a lábuk s Ahmed, ki legelől futott, így szólt társaihoz:

— Ne féljete, meg nem fog. Itt van közel a nagy szakadék, azon mi keresztül ugrunk, de ő nem; nagyot kell kerülnie s azalatt mi már otthon vagyunk.

Azon a szakadékon már nem egyszer ugrottak keresztül csupa dévaj mulatásból. Most is bizhattak benne. Az üldöző szolgálta már messze hátra maradt, nem is igen látták.

Eljutottak a szakadékhoz. Ahmed pompás szökkenéssel a tulsó oldalon termett s rögtön mellette volt Szelim is. De

Juszuf valamikép rosszul iramodott neki. Nem jutott át a tulsó partra, hanem rémült sikoltással zuhant le a szakadékba, hol véresen, összetört tagokkal, eszméletlenül terült el. Ahmed és Szelim ezt nem látták ugyan, de a sikoltást hallották.

— Hallottad, Ahmed? szólt Szelim. Ez Juszuf hangja volt... baja történt.

Ahmed is jól hallotta, tudta is, mi baj történhetett, de csak futott tovább és mihamar eltűnt. Szelim azonban visszafordult.

— Szegény Juszuf... talán keze-lába tört s nyomorultan odavész, ha meg nem segitem.

S egyébbel nem törődve, oda ment a szakadékhoz, hol Juszuf eszméletlenül feküdt. Lement hozzá és próbálta élesztgetni, mikor a basa szolgája is oda érkezett.

— Ahá, itt vagytok semmirevalók! Megcsiptelek.

— Meg hát, felelé Szelim nyugodtan. De előbb segits, hogy a szerencsétlen Juszufot kiemeljük innen a mélységből és hazavigyük.

A szolgálta hamarjában nem tudta, mit tegyen. De a basa, ki nagy haragjában szintén erre indult, hogy lássa, sikerül-e elfogni a szökevényeket, messziről észrevette, hogy ott valami egyéb történik. Oda sétált tehát és mihamar megtudta az egészet. Komolyan, merően nézett Szelimre s kérdé:

— Hát te mért tértél ide vissza, mikor tudhattad, hogy így többé nem menekülsz el?

— Nem tehetek róla, felelé Szelim bátran. Nem hagyhattam el szerencsét-

lenül járt társamat. Büntess meg, hatalmas basa, de szegény Juszufot engedd haza vinnem atyjához.

— Legyen úgy. Vigyétek haza. És te, Szelim, aztán szintén menj haza. Majd számolok még veled.

A három pajtás tehát ekkép igen különbözőkép járt. Ahmed baj nélkül elmenekült, Juszuf súlyos betegen feküdt, Szelim pedig várta a büntetést.

Másnap az ősz Ibrahim mester, a mint tanítványait oktatta, ugyancsak bámult, mikor a hatalmas basa nyitott be a szerény iskolába. Szelim elkomolyodott, mert sejtette, hogy most jön a nagy ítélet. Ahmed azonban nem félt, mert tudta, hogy pajtása nem fogja őt elárulni.

Nagyot ámultak azonban, mikor a basa így szólt:

— Tudós és bölcs Ibrahim, azért jöttem ide, hogy tanítványaid közül ajánlj nekem egyet, a kit apródomnak fogadhaszak. Te ismered az ifjakat legjobban. Azt ajánld, a ki a legbátrabb, leghivebb, a kiből életre-halálra meg lehet bízni.

— Akkor csak Ozmánt válaszd, hatalmas basa. Nincs tanítványaim közt bátrabb fiú. Minap egy párduczot ölt meg.

— Az valóban szép. De ha meg nem öli, a párducz tépi őt szét. Tehát csak magát védte.

— Igaz. Akkor hát Iskendert ajánlom, ki a minap beteg öreg atyját kimentette az égő házból.

— Az is derék tett volt. De csak kötelességét tette. Ugy látom, jó Ibrahim, nem ismered legderékabb tanítványodat. Szelim, állj ide elé!

Szelim meghökkenve állt a basa elé.

— Ezt a fiút veszem palotámba, ő a legbátrabb és legderékabb.

A basa röviden elmondta, mi történt és így végzé:

— A pajkos csinyt már megbocsátottam, egyiknek sem lesz baja. Szelimet pedig magamhoz veszem. Mert a mikor a közös veszélyben barátját baj érte, Szelim nem a maga menekülésére gondolt többé, hanem hűséget tanúsított szerencsétlen barátja iránt, visszatért hozzá bátran, elszánta magát, hogy így aztán őt is elérje a büntetés, csak segíthessen barátján. A ki ilyet tesz, az bátor, nemeslelkű, igaz hűségű. Ilyen ifju kell nekem.

És Szelim olyan maradt mindvégig és jeles, híres vitéz lett belőle.

KOCZKA-REJTVÉNY.

Cs	E	E	É	É
É	É	G	P	
P	R	R		
R	R			
Z				

E betűket helyesen elrendezvén, a következők derülnek ki:

1-ső sor. Ezt viseli a fődél.

2-ik sor. A cziczától nagyon fél.

3-ik sor. Harangöntéshez való.

4-ik sor. Patak felé szaladó.

5-ik sor. Az ötödik egy betű — Kitalálod, hisz könnyű.

A sorok balról jobbra s alulról felfelé olvasva: ugyanazokat a szavakat adják.

UTÓLAGOS MEGFEJTŐK.

A »Kis Lap« XXXVII. kötet 26-dik számában közölt rejtvény megfejtését utólag beküldték: Póka Sarolta, Proszvimmer Béla, Szalay Jolán és Margit, Iró Lajos, Biasini Domokos, Szeszler József, Berthóty Erzsike, Strobenzta Ida és Lujza, Makay Mariska.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Körmöczbányai leány-gyermek-telep. Kedves elégtételekre szolgál, hogy a gyermek-telep tagjai örömet találtak a »Kis Lap«-ban. De a küldött sorokat nem közölhetem, mert az dicsekedő szerénység volna. — **Szily Erzsike.** Leveledre elfelejtetted ráírni, *honnan* kelt? Így a kiadó-hivatal nem tudhatja, hová küldje számodra a kívánt számot, mert arra nincs ideje, hogy annyi ezer közt kikeressélgjen az előfizetők közül. Ird meg tehát: hová kell küldeni s akkor megkapod azt a számot. — **Kötelekre.** Szabályul tűztem ki, hogy a megfejtő sajátkezűleg írja meg a megfejtést, másképp nem vehetem figyelembe. A czimszalagra vonatkozó sorokat átadtam a kiadóhivatalnak, melyhez tartozik s mely kétségkívül megteszi a kívánt változtatást. — **Somssich Eszter.** Soraidat átadtam a kiadó-hivatalnak, mely teljesíteni fogja kívánságodat, ha ugyan még van készletben olyan régi példány. — **Dessewffy Alice.** Hetedfél éves leánykától nem is kívánhatni sokkal különb írást. És Forgó bácsi nem is szép, hanem csak tiszta, rendez írást kíván, e tekintetben pedig semmi kifogás sem lehet. S ha már az első vizsgálat jeles eredménnyel járt, hiszem, hogy a már most is iparkodásról tanuskodó írás esztendőre szép is lesz. — **Schlichter Emma és Misi.** Szívesen veszem minden kis olvasómtól, ha fölkeres soraival, de senkinek sem kötelessége, hogy levelet írjon. Örvendek, hogy szabad időtöket kellemesen töltitek s a jó kívánságot viszonozom. — **Jankovich Kamilla.** Álnévvel nem lehet a megfejtők sorában helyet foglalni, mert annak nem volna semmi értelme; Forgó bácsival is mindenki csak a maga igazi neve alatt levelezhet. — **Sztankovics Arnold.** Ha testvéreddel együtt vagytok előfizetők, akkor neked is éppen annyi jogod van, akár melyiknek a nevére szól is a czimszalag. Hogy mikor jelenik meg az Anika rejtvénye, azt határozottan meg nem mondhatom, mert tömérdek régiebb van előtte. — **Vajda Ódön és Ákos.** Csinosan, rendszeren irt leveletekben örömem telt. Remélem, a »Kis Lap«-ban ezentul is találtak kedvetekre valót. Üdvözöllek. — **Titze György.** Ha neved nem volt a megfejtők sorában, jele, hogy nem kaptam

meg. Hogy pedig az a kis dolgozat tőled való-e vagy sem, arra neked kell legjobban emlékezned, mert én annyi száz meg száz ilyenféle beküldött apróságra nem emlékezhetem. — **Proszvimmer Béla.** Azt már sokan irták, hogy szeretnének minden napra egy-egy újabb számot a »Kis Lap«-ból. De bizonyosan hallottad, olvastad már azt, hogy »sok a jóból is megárt.« A szórakoztató olvasmány a pihenés napjára való s csak az érdemli meg, a ki a többi napokat szorgalmas munkával töltötte. — **Brüll Hugó.** Nincs tudomásom arról a leveledről, melyre választ vársz; tehát nem is felelhetek rá. A rejtvény nincs szabatosan szerkesztve, mert a rejtett szavakat pontosabban kell meghatározni; pl. az emberek közt nem csak gyarlóság fordul elő, hanem *gyász, gyötrődés, gyanakvás* stbi is; *Ónod* hosszú ó-val irandó, nem röviddel; férfinév sok kezdődik A-val sat. Próbálkozzál újra és iparkodjál arra is, hogy kevésbbé hanyagul hánytvetett sorokat írj. — **Póka Sarolta.** Csupa jelest mutató bizonyítványod valóban nagy dicséretet érdemel s nekem is örömemre szolgált. Rontó Pál és pajtásai, ugy sejttem, egyszerre majd csak berontanak, újra valami híres tettökkel. — **Szabo Ilonka.** A te soraidat csak oly szívesen veszem, mint többi kis olvasótársaidét. A rejtvénykérd azonban nem alkalmas a közlésre, mert a legtöbb kis olvasótársad nem igen ismerheti még annak a kis folyónak a nevét, kis kutyáknál sem olyan általános az az idegen név. Majd máskor talán jobban sikerül. — **Litsek Jolán.** Aldunai kirándulásod leírása eléggé sikerült, de azok az egyszerű földrajzi adatok nem olyan érdekesek, hogy közlésre számot tarthatnának. — **Schillinger Margit.** Mindenki beküldheti dolgozatát. Ha alkalmasnak találok, besorozom a közlendőkhöz. — **Halász Miksa.** Kívánságodat, sajnálatomra, nem teljesíthetem, mert én csak írom és szerkesztem a »Kis Lap«-ot; minden egyéb a kiadó dolga. — **Királyfi Géza.** Verseckéd és rejtvényeid nem valók közlésre. De mint gyakorlatot szívesen tudomásul veszem. — **Salamin Andor.** Az előbbi üzenet neked is szól. — **»A szerénység jutalma.«** Egy kis simitással alkalmilag talán sorát kerithetem közlésének. Kívánságodat közöltem a kiadó-hivatallal, mely az illető példányokat eddig talán már meg is küldte. — **Messer Rudolf.** Nincs szabatosan összeállítva. Egyik betüből több, másikból kevesebb kell, mint ahogy jelezve van. — **Riszdorfer Erzsike.** A XXXV. kötetből már rég nincs egyetlen egy példány sem, ezt tehát nem lehet többé pótolni. A rejtvényekből egyik-másik talán használható lesz.